

зацікавлених стейкхолдерів, практичну допомогу і сприяння веденню прибуткової діяльності на сільських територіях. Важливим є заохочення сільського населення до сталого сільськогосподарського виробництва, захисту навколишнього природного середовища і тварин, поширення застосування методів органічного виробництва, використання біотехнологій, «кліматично розумного» сільського господарства зі скороченням викидів парникових газів та адаптацією до зміни клімату, сталого управління природними ресурсами та збереження і примноження біорізноманіття.

Література:

1. Алексеева О.В. Роль аграрного підприємництва у забезпеченні зайнятості населення. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип.38-1. С. 80-85.
2. Іванюта В.Ф. Роль аграрного підприємництва в розвитку сільських територій в контексті євроінтеграції. *Економічний вісник*. 2016. № 1. С. 61–67.
3. Соколов М.О., Славкова О.П. Аграрний бізнес та його вплив на сталий розвиток сільських територій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип.7, ч. 3. С. 99-101.

ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Складанівська О. О.
Національний транспортний університет

Моніторинг результативності діяльності підприємства сприяє інформаційному забезпеченню менеджерів, що допомагає вирішити цілий ряд бізнес-завдань, тобто створює передумови для забезпечення якісних управлінських рішень на усіх рівнях.

Під моніторингом діяльності підприємства розуміється система постійного спостереження, яка передбачає збір, накопичення, систематизацію та аналіз інформації, необхідної для оцінювання результативності підприємства, а також її прогнозування. Дана інформація забезпечує прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень.

Для досягнення цілей, моніторинг забезпечує виконання таких специфічних функцій: аналітичну, діагностичну, оцінювальну, контрольну, дослідницьку, організаційну, методичну, корекційну, комунікаційну, інформаційну, мотиваційну, зворотного зв'язку. Аналітична функція полягає у з'ясуванні причин, умов, чинників, що характеризують стан і динаміку показників моніторингу, та формування інформаційно-аналітичної бази процесу підтримки прийняття рішень. Метою діагностичної функції є дослідження очікуваного кінцевого стану (досягнення мети функціонування) і тенденцій розвитку об'єкта. Суть оцінювальної функції полягає у кількісно-якісній оцінці діяльності адміністрації підприємства, менеджера, працівника,

відділу тощо. Дослідницька функція реалізується шляхом узагальнення, систематизації накопиченої за допомогою багаторазових моніторингових вимірів інформації, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, суперечностей, генезису досліджуваних процесів і явищ, доказів наукових гіпотез. Контрольна функція полягає у виявленні відхилень від рівноважного стану об'єкта. Суть організаційної функції є визначення складу респондентів, системи показників, вибір методів збирання інформації, встановлення періоду оцінювання стану об'єкта тощо. Сутність методичної функції моніторингу полягає в забезпеченні науково-інформаційного супроводу управлінських процесів, в розробці алгоритмів, процедур і прийомів здійснення управлінської діяльності на основі даних моніторингу. Результати моніторингу в управлінні служать основою для прийняття коригувальних дій щодо усунення виявлених реальних або потенційних проблем управління, що забезпечується за рахунок реалізації корекційної функції моніторингу. Комунікаційна функція моніторингу забезпечує передавання інформації особам, які приймають рішення та особам, які виконують реалізують їх. Суть інформаційної функції полягає в формуванні інформаційної бази, необхідної для оцінювання стану об'єкта та забезпечення функціонування загальної інформаційної системи процесу управління. Функція зворотного зв'язку полягає у встановленні взаємин між етапами процесу управління об'єктом [1; 2].

Можна виділити такі основні особливості моніторингу результативності діяльності підприємства:

- моніторинг є головним джерелом інформації для прийняття поточних управлінських рішень, спрямованих на корегування будь-якої діяльності підприємства;

- звітна інформація, отримана шляхом моніторингу, є необхідною як для потреб економічного управління підприємством, так і для зовнішніх користувачів у особі партнерів та держави;

- моніторинг результативності забезпечує виявлення та усунення недоліків;

- моніторинг дозволяє проаналізувати відповідність результативності діяльності підприємства запланованим показникам;

- моніторинг дає змогу розрахувати прогностичні значення показників з урахуванням дії чинників впливу;

- моніторинг сприяє виявленню резервів підвищення результативності діяльності підприємства та стимуляції їх використання;

- кінцевим результатом організації моніторингу результативності є розробка комплексу рішень та дій, що корегують та удосконалюють діяльність відповідно до цілей підприємства, знижуючи ступінь ризику [3].

Ключовими характеристиками моніторингу є: обмеженість щодо періоду здійснення, поточне спрямування, діяльнісний характер, періодичність виконання та інформаційна націленість тощо [4, с. 382].

Враховуючи зазначені вагомі характеристики, моніторинг результативності діяльності підприємства є складовою процесу економічного управління діяльністю, що має на меті регулярне та систематичне збирання

інформації для оцінки і контролю діяльності підприємства, постійного її регулювання та вдосконалення через прийняття відповідних управлінських рішень.

Література:

1. Галіцин В.К., Суслов О.П., Самченко Н.К. Системи моніторингу: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2015. 408 с.
2. Слинков А.М. Мониторинг как управленческий процесс: принципы, методы, функции. *Теоретические модели успешные практики управления. Научные ведомости. Серия Экономика. Информатика.* 2016. №2 (223). Выпуск 37. С. 63-70.
3. Молодоженя М.С. Моніторинг результативності інноваційної діяльності у торгівлі для потреб економічного управління підприємством. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки.* 2014. Випуск 9-1. Частина 2. С. 84-87.
4. Мельник О.Г., Пецкович М.Д. Моніторинг діяльності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівської політехніки». Серія: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку».* Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2012. № 722. С. 381-386.

QLOBALLAŞAN DÜNYADA INNOVATIV SAHIBKARLIĞIN FORMALAŞMASINA TƏSİR GÖSTƏRƏN AMILLƏR

*Əliyeva Təranə Əsman qızı
Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan*

Bazar iqtisadiyyatlı ölkələrdə sahibkarlıq fəaliyyəti iqtisadi inkişafın əsas, aparıcı amilidir. Bu ondan irəli gəlir ki, bir çox iş yerlərinin yaradılması və yeni məşğulluq imkanlarının ortaya çıxması təşəbbüskarlıq fəaliyyətinin nəticəsi hesab olunur. Təşkilati struktur və sistemlər, bir təşəbbüsün böyümə potensialı və bu səbəbdən sahibkarlığın artım tendesiyası yeni bazar subyektlərinin ortaya çıxmasına təsir edən amillərdir. Bu baxımdan, bir çox ölkələrdə iqtisadi təsir baxımından potensialı yüksək sahibkarlıq fəaliyyətlərini dəstəkləyən tənzimləyici proqramlar həyata keçirilir. Təhsil və siyasi mühit də fərdi xüsusiyyətlərlə yanaşı sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafında özünəməxsus yer tutur. Təhsil sistemi və təhsilin keyfiyyəti yeni sahibkarlarlıq qabiliyyətlərinin və münasibətlərinin ortaya çıxmasında, sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafında əhəmiyyətli təsir göstərir. Çünki, keyfiyyətli təhsil nəticəsində əldə olunan özünə inam, fürsət hissi, təcrübə kimi fərdi amillər bir təşəbbüskarın innovativ sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olma ehtimalını əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Ümumiyyətlə, sahibkarlığı dəstəkləyən bir mədəniyyətin mövcudluğu şəraitində insanların innovativ sahibkarlığa başlama ehtimalı da yüksəlir.

Məlumdur ki, cəmiyyətin iqtisadi baxımdan güclü olması onun rəqabət gücünə bağlıdır, rəqabət gücünü artıran ən ǵnəmli vasitə isə innovasiyadır. Çünki innovasiya